

Θεματική Ενότητα: Σύνορα και γέφυρες - Μετανάστευση

Κεφάλαιο εργασίας 3: Αναφορές των μέσων ενημέρωσης στους μετανάστες και τη μετανάστευση

Ποιο είναι το πρώτο πράγμα που σκέφτεσαι όταν έρχονται στο μυαλό σου οι λέξεις 'μετανάστες' και 'μετανάστευση'; Συχνά ο τρόπος που σκέφτεσαι μπορεί να έχει ήδη επηρεαστεί από αυτά που είδες και άκουσες σε σχέση με το θέμα στην τηλεόραση, το Διαδίκτυο, τις εφημερίδες και το ραδιόφωνο. Οι πηγές των μέσων ενημέρωσης, σήμερα και στο παρελθόν, διαδραμάτισαν σημαντικό ρόλο στον καθορισμό του τι μπορεί να σημαίνει το να είσαι μετανάστης και στο τρόπο με τον οποίο αντιδρούν — τόσο θετικά όσο και αρνητικά — οι άλλοι απεναντί σου.

Προειδοποίηση: Σημειώνεται ότι η εν λόγω μονάδα περιλαμβάνει συνδέσμους προς δικτυακούς τόπους όπως το YouTube. Το περιεχόμενο που διατίθεται σε εξωτερικούς δικτυακούς τόπους υπόκειται σε τροποποιήσεις και θα πρέπει να παρακολουθείται για να διασφαλίζεται η καταλληλότητά του για τους μαθητές.

Μαθησιακοί στόχοι του κεφαλαίου

Οι μαθητές σας πρέπει να είναι σε θέση:

- να αναλογίζονται ότι οι πηγές των μέσων ενημέρωσης δεν παρέχουν πάντοτε το πλαίσιο ή «την ευρύτερη εικόνα»
- να κατανοούν ότι η ειδησεογραφία είναι συχνά μεροληπτική, δεν είναι πάντοτε ουδέτερη
- να αναγνωρίζουν ότι ο σχολιασμός των γεγονότων έχει τη δύναμη να επηρεάζει τη στάση και τις απόψεις των ανθρώπων

Συνοδευτικό υλικό

Πηγή 12 Αποσπάσματα άρθρων από τα μέσα ενημέρωσης

Πηγή 13 Σκίτσα και γελοιογραφίες

Δραστηριότητα τάξης 1: Αξιολόγηση της επίπτωσης των λέξεων

Η χρήση της γλώσσας στα μέσα ενημέρωσης έχει τη δύναμη να επηρεάζει τις γνώμες, τόσο με θετικό όσο και με αρνητικό τρόπο, πράγμα που σημαίνει ότι οι πηγές των μέσων ενημέρωσης πρέπει να ερμηνεύονται πάντοτε με επιμέλεια. Δημοσιογράφοι και λοιποί σχολιαστές προβάλλουν θέσεις που μπορεί να αντιπροσωπεύουν ίδιες απόψεις ή απόψεις τρίτων. Με τον τρόπο διατύπωσης των εκφράσεων που χρησιμοποιούν, συχνά επιδιώκουν να πείσουν ή να προσελκύσουν τον αναγνώστη σε αυτά που προβάλλουν. Ως καταναλωτές των μέσων ενημέρωσης, πρέπει πάντα να έχουμε κριτική στάση απέναντι σε αυτά που ακούμε, έχοντας κατά νου τη στάση και τις απόψεις του προσώπου ή της οργάνωσης που παρέχει το μήνυμα.

Χωρίστε την τάξη σε 3-4 ομάδες περίπου ισομεγέθεις. Σε κάθε ομάδα να ορίζεται ένας πρακτικογράφος που θα κρατάει σημειώσεις με τις απόψεις της ομάδας και να ανακεφαλαιώνει

στο τέλος της άσκησης. Μοιράστε την Πηγή 12 στους μαθητές σας. Όλα αυτά τα αποκόμματα, από διάφορες σύγχρονες ευρωπαϊκές εφημερίδες ή διαδικτυακές πηγές ειδησεογραφικής ενημέρωσης, αφορούν τους μετανάστες ή θέματα σχετικά με τη μετανάστευση. Ζητείστε από τους μαθητές σας να εξετάσουν:

- Ποιες είναι οι απόψεις που κυριαρχούν όσον αφορά τους μετανάστες και τη μετανάστευση στα άρθρα αυτά;
- Ποιες είναι οι λέξεις ή οι φράσεις που χρησιμοποιούν οι συντάκτες για να ενισχύσουν τον συναισθηματικό αντίκτυπο; Κυκλώστε τις.
- Τι εντυπώσεις ενδέχεται να δημιουργήσουν τα άρθρα αυτά στην κοινή γνώμη;

Δραστηριότητα τάξης 2: Τι δεν μας αναφέρουν τα μέσα ενημέρωσης

Συχνά τα μέσα μαζικής ενημέρωσης σχετικά με τους μετανάστες δεν μας αναφέρουν ολόκληρο το σενάριο σχετικά με τους μετανάστες. Μόνο ένα μικρό ποσοστό μεταναστών έχει την οικονομική άνεση να κάνει κράτηση εισιτηρίου σε αεροπλάνο/πλοίο, έχει τη δυνατότητα να βρει εργασία και να ξεκινήσει απρόσκοπτα τη ζωή του στον νέο τόπο διαμονής. Η πλειονότητα των μεταναστών υπήρξαν θύματα πολέμου ή διώξεων, είναι υποχρεωμένοι να καταβάλλουν υψηλό αντίτιμο για ένα επικίνδυνο και δύσκολο ταξίδι και δεν έχουν τη δυνατότητα να προγραμματίσουν δραστηριότητες για να ξαναφτιάξουν τη ζωή τους στη νέα χώρα. Για πολλούς που επιδιώκουν το καθεστώς πρόσφυγα ή καθεστώς ασύλου, το να φθάσουν στον προορισμό τους είναι μόνον η αρχή μιας άλλης εξίσου δύσκολης διαδικασίας, αφού συχνά βρίσκονται σε κέντρα κράτησης, σε φρικτές συνθήκες, περιμένοντας επί μήνες και ορισμένες φορές και επί χρόνια, την απόφαση που αφορά την υπόθεσή τους. Η φυσική και συναισθηματική βλάβη που συνεπάγονται αυτές οι ανθρώπινες τραγωδίες σπάνια διερευνάται σε βάθος από τα μέσα ενημέρωσης.

- Να επιστήσετε την προσοχή των μαθητών στο διαδικτυακό παιχνίδι της Διεθνούς Αμνηστίας και να ζητηθεί από τους μαθητές να συμμετάσχουν σε αυτό με σκοπό να ανακαλύψουν πτυχές της διαδρομής των μεταναστών που δεν καλύπτουν οι εφημερίδες. <http://www.playagainstodds.ca/>
- Στη συνέχεια, ζητείστε από τους μαθητές σας να υποδυθούν τους δημοσιογράφους. Καλέστε τους να συντάξουν σύντομο άρθρο (μία σελίδα) σχετικά με τις εμπειρίες μετανάστη που αφίχθη στην χώρα και από τον οποίον μόλις πήραν συνέντευξη. Ζητείστε τους να εξετάσουν θέματα, όπως τους λόγους για τους οποίους εγκατέλειψε τη χώρα του, αποχαιρετώντας την οικογένειά του, το ταξίδι του αυτό καθαυτό, την άφιξή του σε νέο τόπο, κλπ. Εάν το επιτρέπουν τα διαθέσιμα τεχνολογικά μέσα, ζητείστε από τους μαθητές να αλληλο-μαγνητοσκοπήσουν τις ιστορίες ώστε να μπορούν μετά να αναπαραχθούν για την υπόλοιπη τάξη. Μόλις ολοκληρωθεί η εργασία, να διεξαχθεί ομαδική συζήτηση σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο το περιεχόμενο των όσων έχουν καταγραφεί/μαγνητοσκοπηθεί θα μπορούσε να επηρεάσει τη συμπεριφορά των ατόμων που έρχονται αντιμέτωπα με αυτή την πραγματικότητα.

Δραστηριότητα τάξης 3: Γελοιογραφία και στερεότυπο - οι κίνδυνοι της παρουσίας στα μέσα ενημέρωσης

Οι γελοιογραφίες χρησιμοποιούνται συχνά στα μέσα ενημέρωσης για να σχολιάσουν και, ορισμένες φορές, για να στιγματίσουν πρόσωπα, καταστάσεις ή συμβάντα. Είναι εντυπωσιακές και πρέπει να έχουν χιούμορ και να μεταδίδουν με άμεσο τρόπο το μήνυμά τους. Ωστόσο, μπορούν να χρησιμοποιηθούν, και έχουν ήδη χρησιμοποιηθεί κατά τους τελευταίους αιώνες για να

ΣΠΙΤΙ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

εξευτελίσουν και να στραφούν εναντίον ομάδων ανθρώπων. Οι γελοιογραφίες συχνά συμβάλλουν στη δημιουργία ή στήριξη στερεοτύπων ατόμων ή ομάδων ανθρώπων.

Μοιράστε την Πηγή 13 στους μαθητές σας και ωθείστε τους να εξετάσουν τα ακόλουθα ζητήματα:

- Τι πιστεύουν ότι αντιπροσώπευαν τα στοχευμένα μηνύματα αυτών των εικόνων εκείνη την εποχή;
- Τι αντίκτυπο θα μπορούσαν να έχουν αυτές οι εικόνες στο κοινό που τις είδε;
- Πώς θα μπορούσε η διανομή τέτοιων εικόνων να έχει επηρεάσει άτομα τα οποία υπήρξαν μετανάστες;

Για το τελευταίο τμήμα της δραστηριότητας αυτής ζητείστε από τους μαθητές σας να σχεδιάσουν μια αφίσα κατά των διακρίσεων που θα μπορούσε να εκτεθεί σε δημόσιους χώρους με σκοπό να βοηθήσει το ευρύ κοινό να κατανοήσει καλύτερα τη δεινή κατάσταση των μεταναστών και να αρχίσει να αντιμετωπίζει με πιο θετικό τρόπο τα άτομα αυτά.